

III

ВІДКРИТИЙ З'ЇЗД ФІТОБІОЛОГІВ ХЕРСОНЩИНИ

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

Херсон, 15 травня 2008 р.

вид, який занесено у Список рідкісних і зникаючих рослин Одеської області (*Convallaria majalis* L.).

«Ядром флори» смітників можна вважати 72,4% видів, які є спільним і на покинутих смітниках, і на діючих смітниках, серед них: *Ajuga chia* Schreb., *Anisantha tectorum* (L.) Nevski, *Conium maculatum* L., *Convolvulus arvensis* L., *Erodium cicutarium* (L.) L'Her., *Lycium barbarum* L., *Melandrium album* (Mill.) Garcke, *Plantago lanceolata* L., *Reseda lutea* L., *Securigera varia* (L.) Lassen та інші. Спільними видами флори покинутих смітників і полів є 98 видів з 81 родів та 29 родин: *Alyssum desertorum* Stapf, *Arenaria uralensis* Pall. ex Spreng., *Asperugo procumbens* L., *Elytrigia repens* (L.) Nevski, *Galium humifusum* M.Bieb., *Lamium purpureum* L., *Lathyrus tuberosus* L., *Linum austriacum* L., *Melilotus albus* Medik., *Nigella arvensis* L., *Polygonum aviculare* L., *Setaria viridis* (L.) P.Beauv., *Thesium arvense* Horv., *Thlaspi arvense* L., *Viola arvensis* Murray та інші.

Отримані результати пов'язані з корінною трансформацією флори агроугідь, порівняно з флорою засмічених ділянок. Оскільки кількість видів, які є учасниками відновлювальних процесів на суттєво порушених людиною екотопах після припинення такого втручання – доволі значна, ми пропонуємо за рівнем гемеробності виділити їх у групу «рекультгемероби».

Гавриленко Л.М.

ЛИШАЙНИКИ ДЕНДРОПАРКУ ХЕРСОНЬКОГО ДЕРЖАВНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Херсонський державний університет, м. Херсон

Парк при Херсонському державному аграрному університеті, відповідно до рішення Херсонського облвиконкому від 02.03.1972 р., був визнаний як пам'ятка природи та віднесений до об'єктів природно-заповідного фонду Херсонської області. Дослідження лишайників дендропарку було розпочато О.Є. Ходосовцевим (1995). Ним було наведено 13 видів, що зростають на *Quercus robur*. На жаль у таксономічному списку (Ходосовцев, 1999) не було наведено точних місцезростань цих лишайників.

Під час проведення ліхеноіндикаційних досліджень на території дендропарку ХДАУ було зібрано 25 видів епіфітних лишайників, які належать до 16 родів і 6 родин. Новими для дендропарку є 12 видів лишайників, серед них *Strangospora picicola* (A. Massal.) Koerb. та *Leptorhaphis epidermidis* (Ach.) Th. Fr. є новими для степової зони України. Найбільшою кількістю видів представлена родина *Physciaceae* (9 видів), *Parmeliaceae* (7 видів), останні чотири родини містять від одного до п'яти видів лишайників. Серед досліджених 11 порід дерев найбільша кількість видів характерна для *Quercus robur* L. – 17 видів, *Catalpa speciosa* – 13 видів та *Robinia pseudoacacia* – 11 видів, на *Betula borysthena* – 9 видів, на *Tilia cordata*, *Gleditsia triacanthos*, *Populus alba* – по 8 видів, на *Platanus orientalis* – 6 видів. Незначною кількістю видів представлені лишайники на *Aesculus hippocastanus* – 4 види, *Fraxinus excelsior* – 3 види, *Pinus pallasiana* – 2 види. Це насамперед пов'язано з різною морфологією кори та її кислотністю.

Лишайники *Lecanora hagenii*, *Candelariella aurella*, *Scoliosporum gallurae* зустрічаються на корі дерев біля доріг по вулицях Розі Люксембург та Фрітаун. У цих умовах вони мають найбільше проективне покриття як в стовбуровій частині, так і при її основі. З віддаленістю від автошляхів або територій з високими концентраціями пилу в повітрі, проективне покриття цих видів зменшується і вони зустрічаються, в більшості випадків, тільки в комлевій частині стовбурів різних порід дерев. Разом з цими видами відмічалися *Phaeophyscia nigricans*, *Physcia adscendens*, *Rinodina pyrina*, *Xanthoria polycarpa*. Проективне покриття цих видів складає зазвичай 1-2%. Найбільше видове різноманіття ми спостерігаємо в центральній частині дендропарку. Тут зростають *Pleurosticta acetabulum*, *Pseudevernia furfuracea*, *Melanelia exasperatula*, *Evernia prunastri*, *Amandinea punctata*, *Parmelia sulcata*, *Hypogymnia tubulosa*, *H. physodes* та ін.